

Jak podnoszenie społecznej świadomości o niepełnosprawności może wpłynąć na życie osób z niepełnosprawnościami?

Jednym z ważnych celów polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej jest zwiększanie świadomości o tym, jaki potencjał mają osoby z niepełnosprawnościami. Z tej okazji 28 marca w Brukseli z inicjatywy Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych Łukasza Krasonia oraz Komisji Europejskiej odbyła się konferencja "Podnoszenie świadomości na temat potencjału osób z niepełnosprawnościami w różnych obszarach życia społecznego i aktywności zawodowej" ("Raising awareness of the potential of persons with disabilities in various areas of social life and professional activities"). Zaprezentowano na niej m.in. prezentowano dobre praktyki w tworzeniu medialnego wizerunku osób z niepełnosprawnościami.

W budowaniu przekazu, który realnie włącza osoby z niepełnosprawnościami do głównego nurtu medialnego (tzw. mainstreaming), niezmiernie istotna jest jego forma. Dziś dwa dominujące sposoby formułowania komunikatów o osobach z niepełnosprawnościami mają na celu albo wzbudzenie litości, albo zaprezentowanie ich historii jako heroicznej opowieści - niemal na równi z komiksowymi Avengersami. Obydwie te strategie, choć doraźnie potrafią być korzystne, mają jednak swoje pułapki. Nie dają one szans na zaprezentowanie osób z niepełnosprawnościami jako pełnowartościowych pracowników czy uczestników życia społecznego, oraz prezentują świat wokół jako pełen barier i trudności, zamiast wspierać budowanie jego dostępności we wszystkich aspektach.

Polska w ramach prezydencji w Radzie Unii Europejskiej chciałaby zaradzić temu problemowi, m.in. pokazując przykłady takiego przekazu wokół niepełnosprawności, który daje szansę na ukazanie potencjału osób z niepełnosprawnościami. Istotne jest również zobowiązanie krajów członkowskich UE do przeprowadzenia takich kampanii. Jest to wypełnienie artykułu 8 Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych – artykuł ten zakłada działanie na rzecz podnoszenia świadomości społecznej, zwalczania stereotypów i promowania wiedzy o zdolnościach osób z niepełnosprawnościami. Stąd z inicjatywy Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych, Łukasza Krasonia, 28 marca w Brukseli odbyła się konferencja "Raising awareness of the potential of persons with disabilities in various areas of social life and professional activities", która miała na celu m.in. popularyzowanie możliwych dobrych rozwiązań i praktyk w tym zakresie.

- Dobrze państwo wiedzą, że osoby z niepełnosprawnościami są bardzo różne: mają przykładowo różne doświadczenia, różne potencjały – powiedział w słowie wstępnym minister Łukasz Krasoń. - Będziemy tu dziś rozmawiać między innymi o zatrudnieniu osób z niepełnosprawnościami, czy o stworzeniu adekwatnych warunków do niezależnego życia. Ale moje doświadczenie przez ten rok jako pełnomocnika rządu wskazuje bardzo silnie, że te rzeczy nie zmieniają się na lepsze, jeśli nie podniesie się również świadomość społeczna.

Nasz kraj może się pochwalić praktykami podnoszącymi tę świadomość, realizowanymi m.in. przez lokalne organizacje pozarządowe. Jednym z prelegentów w Brukseli był Łukasz Wielgosz, reprezentujący Fundację Avalon. Organizacja ta ma na koncie wiele udanych kampanii zwiększających widoczność i reprezentację osób z niepełnosprawnościami w głównym nurcie medialnym, m.in. „Teraz mnie widzisz?” oraz „Epoka dostępności”. Współpracuje również z podróżnikiem, zdobywcą dwóch biegunów i aktywistą społecznym Janem Melą, który również był obecny ze swoim wystąpieniem podczas brukselskiej konferencji.

Istotnym elementem wydarzenia były również wystąpienia przedstawicieli Komisji Europejskiej. Wśród prelegentów była Hadja Lahbib, Europejska Komisarz ds. Równości, Zarządzania Kryzysowego i Gotowości. Wezwała ona pracodawców w całej Europie do tworzenia miejsc pracy, które będą nie tylko dostępne, ale prawdziwie włączające. Wskazała, że w polityce Unii Europejskiej trzeba nadać priorytet dostępności – tak, aby w swoim lokalnym środowisku oraz w miejscu pracy czy aktywności każdy członek społeczeństwa mógł rozwinąć swój pełny potencjał. Pani komisarz zwróciła szczególną uwagę na potrzebę stworzenia bardziej pozytywnego, realistycznego i zróżnicowanego przedstawiania niepełnosprawności we wszystkich mediach, w filmie, telewizji, reklamie i w mediach społecznościowych.

Wystąpienie miała również Pani Li Andersson, Przewodnicząca Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych. Wskazała ona, że w

Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych

Europie duża liczba osób z niepełnosprawnościami jest nieaktywna zawodowo nie z powodu własnej winy czy zaniedbań. Dzieje się tak dlatego, że osoby z niepełnosprawnościami w wielu miejscach, w których potencjalnie mogłyby podjąć pracę, doświadczają dyskryminacji. Duża część zachowań, które prowadzą do wykluczenia osób z niepełnosprawnościami z rynku pracy wynika ze struktur społecznych, a także z dyskryminacyjnych postaw. Strach może być dla niektórych barierą w zatrudnianiu osób z niepełnosprawnościami ponieważ wielu pracodawców może nie mieć doświadczenia w pracy z osobami z niepełnosprawnościami. Zdaniem przewodniczącej największe bariery w miejscu pracy nie zawsze dotyczą wprost barier związanych z architekturą czy nieprzyjaznym otoczeniem, ale mogą wynikać z uprzedzeń czy niewiedzy.

Pełny zapis wydarzenia dostępny jest pod adresem: [Disability conference - Streaming Service of the European Commission](#)

Pełna lista prelegentów:

- Łukasz Krasoń – Pełnomocnik Rządu ds. Osób z Niepełnosprawnościami, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
- Małgorzata Lorek – Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON)
- Dovilė Juodkaitė – Sprawozdawczyni, Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES)
- Mateusz Palian – Radca prawny, Polska Organizacja Pracodawców Osób Niepełnosprawnych (POPON)
- Łukasz Wielgosz – Członek Zarządu Fundacji Avalon
- Jan Mela – Działacz społeczny i podróżnik
- Magdalena Kocejko – Ekspertka akademicka, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie (SGH), Polska
- Krzysztof Kurowski – Przewodniczący Zarządu Polskiego Forum Osób z Niepełnosprawnościami (PFON), Stowarzyszenie Instytut na rzecz Niezależnego Życia
- Stecy Yghemonos – Dyrektor Europejskiego Stowarzyszenia Pracującego z i na rzecz Opiekunów Nieformalnych – Eurocarers
- Tomasz Białek – Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością

Członkowie Europejskiej Platformy ds. Niepełnosprawności:

- Lidia Best – Prezeska Europejskiej Federacji Osób Słabosłyszących (EFHOH)
- Nadia Hadad – Współprzewodnicząca Europejskiej Sieci na rzecz Niezależnego Życia (ENIL)
- Ines Bulic Cojocariu – Dyrektorka Europejskiej Sieci na rzecz Niezależnego Życia (ENIL)
- Ana Peláez Narváez – Sekretarz Generalna Europejskiego Forum Osób z Niepełnosprawnościami (EDF)
- Kirsi Konola – Prezeska Europejskiego Stowarzyszenia Dostawców Usług dla Osób z Niepełnosprawnościami (EASPD)

Prelegenci z Komisji Europejskiej:

- Hadja Lahbib – Europejska Komisarz ds. Równości, Zarządzania Kryzysowego i Gotowości
- Olga Martínez de Briones – Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Sprawiedliwości
- Monika Chaba – Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego